

GAZETA LWOWSKA

We Srodę

N^{ro.} 8.

19. Stycznia 1820.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Listy z wyspy S. Tomasza z d. 15. Października zawierają co następuje: Plan powstańców do nappierwszej wyprawy, zdaie się być połączenie wszystkich sił dla uderzenia na Morilla. Liczba ich, może wynieść do 12000 ludzi, legia Angielska Jenerała English stoi w Maturinie, legia zaś Jenerała Devereux złożona z 1000 ludzi jest iest na wyspie S. Małgorzaty. Po rozpedzeniu eskadry Admirala Briona trzymają okręty Hiszpańskie tę wyspę nieiało w obłężeniu; tak, że nowo zaciężni, których oczekuje Jenerał Devereux z Irlandyi, mogą być schwytani. Postawiono przeto okręt pocztowy przy Tabago dla przestrzegania z tamtey strony przychodzących okrętów, by w zatokę Oronoko zawiali. W Kartagenie ma być wielka nędzka, wojsko od dawna pobiera już połowę żołdu, mimo tego, że mieszkańcy przymuszeni są do pożyczki miesięcznie 22,000 piastrow. Osada tamteysza liczy 1200 ludzi; w Mompopor stoi 500 w Santa Martha dwie kompanii, nie owiele więcej w Maracaibo, przy odejściu wiadomości oddaleni byli powstańcy 30 godzin od miasta Maracaibo.

Z Kingstonu (w Jamajce) odebrano w Anglii wiadomości z d. 25. Października, według których Anglicy zostający w służbie powstańców pod Macgregorem, ścięci być mieli na rozkaz Dowódcy Hiszpańskiego w Portobello.

Francya.

Dnia 26. i 27. Grudnia w Sądzie stałym wojennym pierwszey wojskowej dywizyi, przewidziany został proces (zaocznie na śmierć skazanego a teraz przybyłego do Francyi) Jenerała Savarry; po naradzeniu się trzech kwadransowem wspomniany Jenerał wyrokiem tegoż Sądu jednomyślnie za niewinnego uznany i natychmiast uwolniony został.

Otworzona składka przez Dziennik Konstyt-

ucyonistę 5 centimów na osobę dla opędzenia należoney kary pieniężney na PP. Gevan dan i Symona, (wynoszący 200 franków na każdego), zdaie się wzięta swoy skutek, albowiem iak wspomniona gazeta donosi, miało takową już około 2088 osób podpisać.

Zjednoczone Niderlandy.

Dnia 16. Grudnia uwolniony został P. Wilmer Redaktor pisma Utopii w Sądzie Amsterdamskim (Assis). Prokurator Sądowy w odwołaniu się do prawa z d. 6. Marca 1818 wnosił, aby obwiniony wskazany być na karę cielesną i 5 letnie więzienie w domu poprawy.

Włochy.

Gazeta powszechna zawiera list z Rzymu z d. 20. Grudnia z. r., który wyraża co następuje: Kwakier P. Steewen miał zeszłego tygodnia postęphanie u Jego Świątobliwości. Ponieważ nie mógł być przypuszczonym do tego postęchania z nakrytą głową a jego się zasadom sprzeciwiło kapelusze zdeymować, oświadczył zatem, że przystanie na to, gdyby się kto podjął zdjąć mu kapelusze w przedpokoiu Jego Świątobliwości, co i dopełnił P. Capaccini urzędnik Sekretaryatu Stanu. Wielu niewiezionych, którzy z zamku S. Leo podeyrzane i listowne wiedli porozumiewanie się, przeniesieni zostali do zamku S. Aniola. Dowódca zamku zciągnawszy z tego względu na siebie winę niedbalstwa lub pobłażania utracił miejsce. — Ze wszystkich czynności sług Xiężniczki Wallii zostawionych w Pesaro daie się postrzegać, że Xiężniczka ta nie ma myśli tamże prędko powrócić. — Cena zboża na targach i w Legacyjach tak iest niską a zboże tak trudne do zbycia, że wielu właścicieli nie iest w stanie zapłacić podatków. Toż samo donoszą z Sycylii: Xiężę Dentici urzędnik w Wydziale skarbowym Neapolitańskim, rozmówiwszy się z Kardynałem Sekretarzem Stanu względem systematu ołowego powrócił do Neapolu. Kardynał ten od kilku dni iest ślaby. W takich zdarzeniach, okazuje Lud swoj

udział, dowód umiejący cenić godnego Ministra. (Podług zaś najnowszych wiadomości z 26. Grudnia Jego Excellenceja przyszedł już do zdrowia). Dnia wczorajszego, odebrano tu wiadomość przez sztafete o bliskiem przybyciu Królowiczki Lucca, ma ona wysieść w pałacu Kardynała Ercolani i zabawić do Świąt Wielkanocnych w Rzymie. — Kawaler Cammuccini wysłany został do Neapolu dla złożenia Królowi Jmci Obojga Sycylii skończony obraz. Nowa Epopeja Lucyjana Bonapartego *La Cirneide*, nazwana od Bohatera Poematu Cirnosa założyciela pierwszej gminy na wyspie Korsyce, składa się z 10 do 12 pieśni we dwóch tomach.

Prussy.

W Berlinie ogłoszono następujący rozkaz gabinetowy:

„Z szczególniejszem zadowoleniem zapatrywałem się od lat czterech na wzrost tak ważny dla bezpieczeństwa Państwa instytucji obrony krajowej (Landwehr-Institut), i spostrzegąłem, iż chętnie lud podejmował wynikające dla niego stąd ofiary, i iż czynnie działały dla tej dobra władze wojskowe i cywilne. — Miło mi oddać im jawnie tę sprawiedliwość. Wszakże, urządzenie na bataliony, pułki i inspekcje wykazało w kolei doświadczenia wielorakie wady, którym zaradzić można, nie zmieniając bynajmniej istoty instytucji, ani naruszając osobistych stosunków, wypływających z szczególnej posady wojska liniowego i wojska obrony krajowej. Postanowiłem był już w r. 1815, iż z należących teraz do jednego pułku liniowego czterech batalionów obrony krajowej pierwszego wezwania, tylko trzy przeznaczonemi są do służby polowej; ta więc formacja, łącząca korzyść znacznej oszczędności (34 batalionów i szwadronów) z organizacją Stanowi wojennemu odpowiadającą, już teraz przez podział batalionów obrony krajowej, zmieniający wewnętrzny stan okręgów, ma być przygotowana. Tym końcem:

1) Z należących do jednego pułku liniowego czterech batalionów obrony krajowej urządzić się mają trzy bataliony, rozdzielając okręgi ośmiu kompanii obrony krajowej, składających dotąd jeden pułk, na okręgi sześciu kompanii. Z każdego w ten sposób przeistoczonego dotychczasowego pułku obrony krajowej, dwa okręgi kompaniczne z tyłuż okręgami innego najbliższego tegoż pułku wcieleno będą do trzeciego batalionu.

2) Nowa ta formacja zasadza się na jeo-

graficznym obiegów położeniu. Gdzie stosunki miejscowe odmian dla garnizonów wymagają, mają mi być czynione tym końcem propozycje.

Okręg batalionowy, w którym główne miejsce pułku położone, przyłączony być ma do pierwszego batalionu, a okręg batalionowy, powstający ze złożenia dwóch kompanii każdego dotychczasowego pułku obrony krajowej, należeć ma do batalionu trzeciego. Garnizony jazdy oznaczają się w miarę położenia miejscowego.

Potrzebne nieznaczne odmiany co do mundurów, mogą być przez zmianę uskuteczniwone.

Wszystkie pułki obrony krajowej mieć będą numer na naramniku takiego koloru, jak pułki liniowe, do których należą, a Oficerowie złote.

Należące do czterech pułków odwodowych pułki obrony krajowej (po 6 kompanii) mają również nosić na swym mundurze oznaki swoich pułków liniowych, a sześć kompanii uformowanych z dotychczasowych pułków obrony krajowej, mieć będą na naramniku numer należnego pułku liniowego odwodowego. Tak n. p. kompanie uformowane z trzeciego Poznańskiego pułku obrony krajowej otrzymają numer 33, a sześć kompanii Poznańsko-Bydgoskiego pułku obrony krajowej, numer 33. Oprócz nazwiska Prowincjonalnego, mają jeszcze też pułki nazwisko skombinowanego 53 i 35, jak niemiej 34 i 36 pułku obrony krajowej.

3) Lubo nowa formowane bataliony, według dawniejszego postanowienia tylko w liczbie 1000 ludzi do służby polowej wychodzić będą, wszelakoż, stosownie do regulaminu i oznaczonego w nim etatu, zachować mają w listach przynależącą im zupełną liczbę 1600 ludzi. W przypadku wojny, użyta będzie w miarę okoliczności zbywająca liczba do tworzenia potrzebnych odwodów.

W każdej batalionowej zbrojowni znajdować się ma oddział 1200 karabinów. Z tych, wyruszając batalion w pochód, dostaje 1000, zbywające 200 pozostają w zbrojowni, dla tego, ażeby z odvodu trzech batalionów każdego pułku batalion z 600 ludzi natychmiast mógł być uzbudowany.

Co się tu przepisało jest ważnem przez analogiā i dla jazdy, do której zgoła niniejsze rozporządzenia mają być, o ile wypada, przystosowane; wszakże podczas wojny ma być iarda z sześciu batalionów obudwóch stanowiących brygadę pułków, i po jednym z każdego batalionu szwadronie z 162 głów, prócz

Officerów i konowała, w skombinowane sześć szwadronowe pułki formowane.

Powyższe przepisy stosują się podobnie i do drogiego wezwania, w miarę wynikających z niego odmian, ale tak, iż stosunki obu dwóch wezwań żadnej względem siebie nie podlegają zmianie.

4) Skoro formacja ta ukończoną zostanie, liczba 28 inspekcji obrony krajowej zmniejszona będzie na 16. Mieć potem będą nazwisko brygad obrony krajowej i numer dywizji liniowych, do których należą. Inspektorowie nazywają się dowódcami brygad obrony krajowej, odbywają wszelkie interesa ściągające się do obrony krajowej i zakładów wojska liniowego w dotychczasowym sposobie, zostają jednakże pod dowództwem dywizyjnym; wzajemne ich stosunki oznaczone będą osobną instrukcją.

5) Wychodzący z tego powodu Inspektorowie i dowódcy batalionowi, których Ja przeznaczę, będą w miarę swoich zdolności służbowych albo pensyjonowani, albo z tymczasowym żołdem aż do przyszłego umieszczenia oddziału, lub jeżeli będzie sposobność, w wojsku liniowym umieszczeni.

6) Terazniejsi Inspektorowie wspólnie z terazniejszymi dowódcami batalionowymi podadzą wyłączyć się mających Officerów, którzy po ukończonej nowej formacji nadliczbowymi będą. Szczególniej, mniej zdolni do służby mają być wyłączeni.

7) Według tych zasadnych postanowień ma niezwłocznie ku ich wykonaniu dalsze przedsięwzięte być rozporządzenie, tak, ażeby całe dzieło formacji niechybnie do epoki ćwiczeń obrony krajowej 1820 r. ukończone było.

Gwardya i grenadyery obrony krajowej pozostają na czas w obecnym porządku.

8) Wszelkie poprzedniczemi postanowieniami niezniezione przepisy we względzie obrony krajowej, pozostają w mocy; gdzie zaś co do uzupełnienia, co do administracji, etatów, i mianowicie przyszłego zakresu działania dowódców brygadowych, potrzebemi się okażą odmiany w dawniejszych rozporządzeniach, waią mi być propozycje w tej mierze uczynione.

Berlin dnia 22. Grudnia 1819 r.

(Podp.) Fryderyk Wilhelm.

Gazeta Pruska Stanu umieściła co następuje: „Osnowa powyższego Król. rozkazu gabinetowego dostateczna będzie do oceny rozgłoszonej inżo przez pisma publiczne, inżo w posiedzeniach prywatnych, błędnej wieści, iakoby nastąpić miało zwinięcie obrony

krajowej, lub zupełna toż zwinięcie rokująca reforma, a to nawet w skutku porozumienia się z Dworem Austriackim. Oczyste ze wszech miar zaprowadzenie obrony krajowej było wolnego postanowienia N. Króla dziełem. Doświadczył w niem Monarcha waleczności, poświęcenia się i wierności swojego Ludu w chwiałach nagłego niebezpieczeństwa. Instytucja obrony krajowej, gdyby potrzeba była wzmożenia wzajemnego zaufania, społa ieszcze silniej węzły między Tronem i Ludem. Prowincje często odbierały ustnie i na piśmie dowody zadowolenia N. Pana z powodu gorliwości, iaka się wszędzie w doskonalaniu oneyże obawiła; tylko duch zley chęci i ochydy podsycać i rozpscierać może podeyrzenie, iakoby N. Pan miał zamiar przedsięwziąć takową w systemacie zaprowadzenia obrony krajowej reformę, któraby nieuchronnie doszczętną reformę całego naszego obecnego systemu wojskowego za sobą pociągnęła. Wewnętrzny tylko formacji, iak czytamy, uczynione będą odmiany mające na celu inżto oszczędność, inż dogodniejsze urządzenie ogółu, do czego szczególniej należy łatwiejszy mechanizm końcem niezwłocznego użycia ludzi, w przypadku niespodzianego skoncentrowania wojska. Istota tego zaprowadzenia iak mało przeto naruszoną została, iż te odmiany organizacji postują tylko raczej do podania iey tem śpieszniej należytego wydoskonalenia.“

R o s s y i a.

Z Petersburga d. 17 Grudnia. — W Imiennym Jego Cesarstkiej Mości Ukazie, danym Rządzącemu Senatowi w dniu 12. Grudnia 1819, z własnoręcznym podpisem Jego Cesarstkiej Mości, wyrażono:

Z przedstawionego Nam przez Ministra Skarbu, Stanu przychodu i wydatku Państwa, na rok następujący 1820, z największą dostrzegliśmy radością możność przystąpienia do zadosć uczynienia codziennemu żywieniu, i nasypożądanszey dla serca Naszego troskliwości ulżenia ciężaru podatków, na których czasowe podwyższenie nie inaczey zezwalaliśmy, tylko z uczuciem boleści, dla nagłej konieczności nadzwyczajnych potrzeb w Państwie. Teraz wśród trwającego błogiego pokoju, udziałonego i utrzymanego się przez świętą Najwyższego łaskę, widzimy, że roste z obfitości źródeł dochody Państwa, za corocznym oddzieleniem z nich po skończonej wojnie sześćdziesiąciu millionów, na utwierdzenie kredytu Państwa, po uczynionym w niedawnym czasie podwyższeniu płacy i wyznaczen dla

walecznych wojsk naszych i po zaspokoinieniu potrzeb we wszystkich częściach Rządu, dewalają oświadczyć wiernym i miłym poddanym Naszym gotowość Naszą do zmniejszenia podatków i do podania przez to skuteczniejszych środków dla pomnożenia pomyślności własnego ich stanu, przez zatrudnienia spokojne w rozlicznych gałęziach wiejskiego gospodarstwa i przemysłu Narodowego. Na skutek czego, z liczby podatków nadzwyczajnych, które się przeznaczały na wydatki wojny, ustanowiony Manifestem 1812 roku Lutego 11 dnia, pobor, od wszystkich właścicieli majątków nieruchomości, opłacał się w proporcjię dochodu, i skiembykolwiek kto prawem majątek posiadał, i z jakiegobykolwiek rodzaju gospodarstwa dochód ten pochodził, iako to: z czynszu, robót włóściańskich, lasów, młynów, ziem, domów, lub też z fabryk, zakładów i różnych zaprowadzeń, naymilsociwiej rozkazujemy od 1. Stycznia roku następującego 1820, znieść i ustanowionych oświadczeń dochodów nadal nie podawać.

Czyniąc tę ulgę przez zniesienie podatku prostego, spadającego na własność nieruchomości wszystkich Stanów bez wyjątku, pragniemy i mamy nadzieję, ażeby to posłużyło ku pomnożeniu powszechnych pożytków i dostatków, i służyło ku pomnożeniu bogactw Państwa.

K r a k ó w.

Z Krakowa d. 3. Stycznia. — Na Sessyi dnia 23. Grudnia Reprezentant Małolski wniosł, aby Izba prawodawcza z względu przypadający nazajutrz rocznicy narodzin N. Cesarza wszech Rosssy, Króla Polskiego, Protektora Rzeozpospolitey naszej, wyznaczyła z grona swego Deputacyę, która by dnia tego Rezydentowi i Konzultowi jeneralnemu tego Monarchy wynurzyła dla Niego życzenia. Wniosek ten przyjęto, i wybrano Członkami tej Deputacyi Reprezentantów Małolskiego i Xiędza Teodora Sołtyka. Poczem Izba przystąpiwszy do zwyczajnych swych działań, zajęła się zratowaniem wniosków tyczących się oskarżonego Wójta, a następnie JW. Ant. Hr. Stadnicki Reprezentant, Prezydujący w Komisji Seymowo Skarbowey odczytał Izbie poprawę przez Komiszyę Skarbową co do projektu zaprowadzenia podatku od rzezi bydła za potrzebną oznaczoną, i oraz wyjaśnił powody. — JW. Reprezentant Soczyński, żądając pozostawienia w deliberacyi wprowadzonego projektu z nakazem komunikacyi onegoż w

bilku exemplarzach Członkom Reprezentacyi dla zastanowienia się i dostatecznego zgłębienia projektu, dał za powód ważność przedmiotu zachodzącego z zniesienia gruntowego podatku stałego, którego by wpływ do kassy nie dał przyczyny Rządowi do utyskiwania na zamianę podatku subsydii oharitativi, opłaconego przez właścicieli ziemian, na niestate skórowe, które mieszkańcy miast znośić tylko będą musieli — uwolnienia Starozakonnych od płacenia 56742 ZR. którzy inż poprzednio uwolnieni zostali od płacenia 65000 ZP., a teraz Summę powyższą 56742 ZP. zaledwo w piątej części ponosić będą; — nakoniec, zachodzi uwolnienie tych, którzy żadnego innego podatku prócz osobistego nie opłacał, znaczne zaś użytki w tym kraju mają, i znaczne dochody z Skarbu publicznego pobierają, a nadewszystko idzie o zabezpieczenie mieszkańcom miast i klasie Ludu przemysłowey tego użytku, iaki przez taniość pierwszych potrzeb życia, i przez napływ młodzieży do Akademii zapewniony mają.

Reprezentant X. Paszkowicz delegowany z Kapituły prymawiając się dowodził, iż przez zniesienie subsydium charitativum żadne ulżenie nie zachodzi; że znaczna część Dochowieństwa, acz zmniejszony podatek ofiary, jest przeciążona w podatkach, a szerególniey Plekani przez opłatę na szkolki, do których ieszcze mają dołączone koszta Kancellaryi i wizyt, iako Prezesi szkół początkowych w swych parafiach. — Repr. Kozłowski żądając rozwagi nad projektem o podatku skórowym przedstawił obawę z art. 124 Statutu, ażeby przez przyjęcie modyfikacyi nie przeszkodzono uwagom, iakie przeciw samemu projektowi zayść mogą.

Gdy Marszałek nie widział iednomyslności względem zostawienia rzeczzonego projektu pod rozważę, wezwał Izbę Prawodawczą do sekretnego kreshowania, przez skutek którego gdy zasła równość głosów, Marszałek mając na uwadze przyspieszenie działań Komiszyi Skarbowey, rozwiązał równość zdań przeciw dalszey rozwadze; a zwracając uwagę Izby na przedstawioną przez Komiszyę Skarbową poprawę projektu, gdy w względzie tym nie było iednomyslności, przedewzięte zostało sekretne kreshowanie; a gdy 24 głosami przeciw 8 poprawa została przyjęta, Marszałek zawiadomił Izbę Prawodawczą, iż stosownie do art. 124 Statutu poprawa wraz z projektem przesłano będą Senatowi.